

Koka māju tirgus Norvēģijā.

Jaunākie pētījumi rāda, ka 100.000 norvēģu mājsaimniecībām ir konkrēti plāni tuvākā gada laikā iegādāties brīvā laika mājas. 20.000 no tiem plāno iegādāties brīvdienu māju ārzemes un 80.000 vēlas iegādāties brīvdienu māju (hytte) Norvēģijā, puse no tiem vēlas to iegādāties pie jūras. Tikai mazs skaits no tiem var realizēt savus sapņus ierobežotā piedāvājuma dēļ. 2004. gadā tika pārdotas 8000 brīvdienu mājas, tai skaitā 4000 jaunas guļbūvju tipa hyttas. Mājsaimniecības vidēji brīvdienu mājās plāno ieguldīt 665.000 NOK. Populārākajos kalnu apvidos un pie jūras ir celtniecības bums. Jauno brīvdienu māju skaits parasti atrodas starp 3000 un 3500 jaunam mājām gada, taču 2005. gadā ir paredzēts uzbūvēt vairāk kā 5000 jaunas brīvdienu māju.

Statistikas biroja dati liecina, ka 2004. gadā norvēģi izlietojuši 4,5 miljardus NOK brīvdienu māju iegādei, pretstatā 2003. gada 3 miljardiem NOK. Tuvākajos gados tiek prognozēts vēl lielāks celtniecības un tirdzniecības pieaugums. Arī cenas pieaug. Brīvdienu māju vidējā cena kāpusi no 626 000 NOK 2003. gadā līdz 768 000 NOK 2004. gadā.

15% no visa koku māju tirgus aizņem ar roku darbu izgatavotās guļbūves mājas, pārējo tirgus daļu veido rūpnieciski ražotās guļbūves mājas. Ņemot vērā, ka Norvēģijā roku darba izmaksas ir ļoti augstas, rūpnieciski ražotajām mājām ir tendence pieaugt.

Norvēģijā ir pieprasījums pēc visdažādākā lieluma guļbūves mājām (līdz 100 kv.m.; lielākas par 100 kvadrātmetriem) un ar visdažādāko aprīkojumu. Pēdējā laikā ir arvien pieprasītākas kļūst lielākas brīvdienu mājas ar modernu un dārgu aprīkojumu.

Norvēģi arvien vairāk sava brīvā laika pavada brīvdienu mājās. Vienkāršās brīvdienu mājās bez moderna komforta vidēji tiek lietotas 20 diennaktis gada, bet modernāk tipa - 90 diennaktis gada.

Pēdējo gadu laikā Norvēģijas tirgū strauji ienāk Krievijā (pārsvarā Sanktpēterburgas reģions) un Baltkrievijā izgatavotās guļbūves mājas, tomēr Baltijā ražotas guļbūves joprojām ir konkurētspējīgas. Aptuvenie aprēķini rāda, ka Baltijas valstīs izgatavotas guļbūves mājas 1 kvadrātmeters Norvēģijā maksā aptuveni 2800 NOK (~224 LVL). Norvēģijā izgatavotas guļbūves mājas 1 kvm - 3400 NOK (~272 LVL).

Latvijas guļbūves māju izgatavotājiem, plānojot ienākt Norvēģijas tirgū, būtu svarīgi ņemt vērā norvēģu klientu prasības pēc kvalitātes un pasūtījuma izpildes termiņu ievērošanas. Konkurences apstākļos ar Krievijā un Baltkrievijā ražotām mājām, Latvijas ražotājiem nepieciešams uzturēt augstus kvalitātes standartus, kas tādējādi arī radītu pozitīvu imidžu par Latvijas produkciju (atpazīstamību). Jāpievērš uzmanība, lai guļbūves māju ražošanā izmantotie kokmateriāli, tiktu pilnībā izžāvēti.

Lai Latvijas uzņēmums varētu uzstādīt guļbūves māju Norvēģijā, nepieciešams saņemt būvniecības atļaujas no attiecīgās Norvēģijas pašvaldības un arī *Norwegian Building Centre (Byggtjeneste)*.

Finansēšanas nosacījumi – kad tiek parakstīts līgums, klients (norvēģu pircējs) parasti samaksā 1/3 daļu no mājas vērtības. Atlikušās 2/3 tiek samaksātas, kad māja ir pilnībā pabeigta. Klientam svarīgi ir saņemt bankas garantijas par to, ka ja pasūtījums netiek izpildīts, tad viņš var saņemt atpakaļ savu iemaksāto 1/3.

Ņemot vērā to, ka daudziem norvēģiem vēl nav pazīstama Latvijas un Baltijas valstu produkcija un arī biznesa darbības principi, norvēģi labprāt vēlas kārtot lietas ar norvēģu starpnieku.

Alternatīvs veids, kā meklēt partnerus Norvēģijā ir izīrēt standu vai kastīti patstāvīgā brīvdienu māju izstāžu centra, kas atrodas pašā Oslo centrā, www.hyttetorget.no.

Noderīga informācija

- Aģentu/pārstāvju portāls, www.agenturer.no
- Uzņēmumu meklēšana, www.bedriftsdatabasen.no , www.netkatalogen.no , www.internetkatalogen.no , www.gulesider.no , www.summa.no
- Uzņēmējdarbības portāli, www.bedin.no , www.bizkit.no
- Iespēja izvietot eksporta sludinājumus no LV, www.nortrade.com/Requests/
- Norvēģijas eksportējošo uzņēmumu portāls, www.nortrade.com
- Izstādes Norvēģijā, www.messe.no , www.exporama.no , www.scanexpo.no
- Oslo Tirdzniecības un Rūpniecības kamera, www.chamer.no
- Norvēģijas Darba Devēju Konfederācija, asociāciju apvienība, www.nho.no
- Informācija par Norvēģijas nozarēm, www.norwayonline.no
- Vispārīga informācija par Norvēģiju, www.norway.no , www.norvegija.lv
- Norvēģijas valdība portāls, odin.dep.no
- Norvēģijas statistikas pārvalde, www.ssb.no
- Uzņēmuma reģistrācija Norvēģijā, www.brreg.no
- Norvēģijas ieņēmumu dienests, www.skatteetaten.no
- Pārskats par PVN Norvēģijā, www.skatteetaten.no/Templates/Brosjyre.aspx?id=7160
- Norvēģijas muita, www.toll.no
- Importa ierobežojumi Norvēģijā, <http://mkaccdb.eu.int/cgi-bin/stb/mkstb.pl?action=bycountry&country=028>